

Als het écht nodig is.

Zuid-Holland

Jaarstukken 2017

Inhoudsopgave

1	Bestuursverslag	2
2	Jaarverslag	6
2.1	PERSONEELSONTWIKKELINGEN	6
2.2	OPRICHTING	6
2.3	DOELSTELLING VAN DE ORGANISATIE	6
2.4	BESTUUR	6
2.5	FINANCIËLE INSTRUMENTEN	6
2.6	RAAD VAN TOEZICHT	6
2.7	RISICOMANAGEMENT	7
2.8	TOEKOMSTPERSPECTIEF	9
2.9	INFORMATIE OVER TOEPASSING GEDRAGSCODES	9
2.10	NEVENACTIVITEITEN RAAD VAN BESTUUR	10
2.11	BESTUURSVERKLARING	10
3	Jaarrekening 2017	11
3.1	BALANS (NA RESULTAATBESTEMMING)	11
3.2	STAAT VAN BATEN EN LASTEN	12
3.3	KASTROOMOVERZICHT OVER 2017	13
3.4	TOELICHTING OP DE JAARREKENING	14
3.5	BESTEMMING VAN HET SALDO VAN BATEN EN LASTEN OVER HET BOEKJAAR 2016	26
3.6	VOORSTEL BESTEMMING SALDO VAN BATEN EN LASTEN OVER HET BOEKJAAR 2017	26
3.7	GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM	26
	Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	28
4	BIJLAGEN	32
4.1	VERANTWOORDING HOLLAND-RIJNLAND	32
4.2	VERANTWOORDING MIDDEN-HOLLAND	32
4.3	VERANTWOORDING ZUID-HOLLAND ZUID	33

1 Bestuursverslag

“Ieder kind blijvend veilig” dat is onze missie. Als Gecertificeerde Instelling (GI) hebben we continu zicht op de veiligheid van de kinderen en handelen in geval van onveiligheid. We gaan daarbij uit van de kansen en mogelijkheden van kind(eren) en hun ouders en omgeving. Onze interventies zijn gebaseerd op een wetenschappelijk onderbouwde methode, namelijk Functional Family Parole en zijn gezinsgericht.

Na de reorganisaties in 2014, 2015 en de herstructurering van de topstructuur in 2016, is in 2017 meer ruimte gekomen voor de transformatie van ons werk en het stroomlijnen en actualiseren van processen. Daarnaast is een aantal acties ondernomen om de (financiële) positionering van Jeugdbescherming west te verbeteren.

Sinds januari 2016 is Jeugdbescherming west gestart met de doorontwikkeling van de Gezinsgerichte Aanpak (doorontwikkeling GGA) met behulp van de Vanguard-methodiek. Met de Check – Plan - Do cyclus worden - naast een stevige inhoudelijke verbetering in het primaire proces - ook alle organisatorische systeemcondities die beperkend kunnen werken in het realiseren van ons doel (elk kind blijvend veilig) geïnventariseerd en aangepast. In het voorjaar heeft een spiegelbijeenkomst plaatsgevonden waarin jeugdbeschermers, gedragswetenschappers en leidinggevenden hun ervaringen hebben gedeeld met het projectteam doorontwikkeling GGA, een afvaardiging van de OR, de RvB en andere betrokkenen. Uit deze bijeenkomst blijkt een overall positieve beoordeling van de ingezette koers met de doorontwikkeling GGA, naast dat medewerkers extra ondersteuning wensen bij de uitvoering van het werk. In samenwerking met Jeugdbescherming Amsterdam (JBRA) is in het voorjaar gestart met de training gesprekstechnieken (Functional Family Parole Services (FFP)). JBRA is gecertificeerd om deze trainingen te geven en de eerste ervaringen met de training zijn positief. Met JBRA is een samenwerkingsconvenant gesloten om samen te werken en kennis uit te wisselen, o.a. over werving, selectie en opleiding van nieuwe jeugdbeschermers, IT en bovengenoemde FFP.

Het MT groeit in haar rol. Samen met HR heeft een aantal teammanagers een Management Development traject ontwikkeld dat deze groei in 2017 ondersteunt. Tijdens de MD dagen in juni is besproken dat de MT leden op drie niveaus handelen: team niveau, regioniveau en organisatieniveau. Er is sprake van flinke diversiteit in ontwikkelingsstadia waarin de verschillende teams zich bevinden. De meeste teammanagers besteden de meeste tijd en energie aan managen op teamniveau en soms, in mindere mate, op regioniveau (operationeel en tactisch). Hierdoor is beperkt tijd en energie beschikbaar voor het samen managen in het MT op strategisch niveau. Naar aanleiding hiervan is de vergadercyclus aangepast, zodat meer focus kan worden gericht op de ontwikkeling op regioniveau. In 2017 hebben we een Topprogramma ontwikkeld. Met dit programma leiden we eigen mensen op die de ambitie en competenties hebben om leidinggevende te worden. Op deze wijze creëren we kansen voor medewerkers om door te groeien en kunnen we de mobiliteit onder teammanagers opvangen met eigen mensen.

De resultaten van ons medewerkersbetrokkenheidsonderzoek in 2017 stemmen ons optimistisch. De totale tevredenheid over het leiderschap is gestegen. De organisatie ligt op koers en moet vasthouden aan het plan: de basis op orde. De koers en het plan zijn zichtbaar en bereikt de medewerkers, waardoor de strategie helder en voorspelbaar is. De strategie "ieder kind blijvend veilig" is zelfs bij 90% van de medewerkers scherp. Daar zijn we bijzonder blij mee. Dat is zelfs opvallend hoog ten opzichte van het landelijke percentage van 76%. Ook in het verbeteren van de interne processen zien wij een stijgende lijn van 46 % (2015) naar 55% in 2017. Binnen al die processen springt voor ons de tuchtrechtprocedure er uit. Er is geïnvesteerd om medewerkers daar meer in te kunnen ondersteunen. 62% voelt zich daar nu ondersteund in, maar we streven zeker nog naar een hoger percentage.

Wat ook bij 'de basis op orde' hoort, is dat we in de gehele organisatie vooral gericht zijn geweest om intern de zaken goed op de rails te krijgen. Dat heeft onder andere tot hercertificering voor het normenkader JB/JR geleid. Het Keurmerkinstituut heeft ons gecompimenteerd met de grote stappen die zijn gezet; er is een enorme kwaliteitsslag gemaakt. De auditoren benoemden specifiek dat goed wordt ingespeeld op de behoeften van cliënten.

Binnen Jeugdbescherming west wordt werkdruk door medewerkers hetzelfde ervaren als landelijk binnen de Jeugdzorg. Bijna 80% van de medewerkers (zowel landelijk als bij ons) ervaart de werkdruk als hoog. De helft van de medewerkers vindt de werkdruk hoog en heeft hier hinder van. De andere helft vindt de werkdruk ook hoog maar heeft hier geen last van. We zijn al geruime tijd bezig om meer financiën vrij te maken om meer formatie te werven zodat de caseload lager wordt.

Samen met HR en een afvaardiging van de OR hebben wij vorm en inhoud gegeven aan de werkdrukafspraken met de cao partners. Gestart is met samen te onderzoeken of en hoe de caseloadverdeling kan veranderen om zo de werkdruk te helpen verlichten. Werkdruk en werkplezier zijn door meer factoren te beïnvloeden, o.a. door de vitaliteit van medewerkers te vergroten, fysieke verbeteringen van de werkplekken door te voeren en het verbeteren van de informatiestromen in de organisatie door de invoering van de Digital Work Place.

De werkdruk van de medewerkers wordt eveneens vergroot doordat zij veel tijd kwijt zijn aan het vinden van geschikt zorgaanbod voor hun cliënten. Er is onvoldoende ontwikkeling geweest in (langdurig en intensief) ambulantly hulpaanbod en het vinden van geschikte pleeggezinnen wordt steeds moeilijker. De aansluiting bij de wijkteams is ook in 2017 nog niet voldoende, waardoor zaken vaak (te) laat worden overgedragen of er niet afgeschaald kan worden. Schrijnende situaties worden opgeschaald naar bestuurders. Jeugdbescherming west levert op lokaal, regionaal en landelijk niveau haar bijdrage om deze situatie te verbeteren.

In 2017 heeft de regio Zuid-Holland Zuid het besluit genomen de activiteiten voor Veilig Thuis en het Crisis Interventie Team onder te brengen bij de Dienst Gezondheid en Jeugd van de regio. Deze overdracht hebben wij in goede samenwerking met de Dienst Gezondheid & Jeugd en de medezeggenschap vormgegeven en gerealiseerd per 31 december 2017. We kijken terug op een intensief maar succesvol proces dat heeft bijgedragen aan gegroeid vertrouwen in de relatie tussen Jeugdbescherming west en de opdrachtgevers in de regio Zuid-Holland Zuid.

In 2017 hebben wij een stabilisatie gezien in het aantal crisismeldingen en tijdelijke huisverboden in Haaglanden ten opzichte van de jaren ervoor. Ook wordt vanuit het Crisis Interventie Team steeds minder een Raadsonderzoek verzocht, waardoor ook minder overgedragen wordt aan de GI. In 2017 heeft de regio H10 aangegeven het besluit waar de taken voor crisisinterventie voor jeugd worden ondergebracht in 2018 nog niet te zullen nemen. Vooral nog blijven deze taken bij Jeugdbescherming west. Het CIT heeft voor 1 FTE geoordeelde subsidie voor activiteiten in het tegengaan van radicalisering/Jihadisme

Het Expertise Team Complexe Zorg heeft haar consult- en adviesfunctie in 2017 uitgebreid van Haaglanden naar Midden-Holland. Ook de andere regio's tonen belangstelling. Het Expertise Team Complexe Zorg biedt ondersteuning bij zorgbehoeftebepaling, complexe zorgvragen en bemiddeling en ondersteuning bij specialistische jeugdhulp. Het signaleert de knelpunten in de keten en adviseert zorgaanbod dat aansluit bij de vragen behoefte van cliënten. In 2018 nemen de gemeenten in de H10 een besluit over de positionering van de adviesfunctie voor complexe scheidingen in de regio.

In het afgelopen jaar is (opnieuw) veel aandacht gegaan naar het inkoopproces met de daarbij behorende tarieven. Daarnaast hebben wij met de vier regio's, de lokale wijkteams en de zorgaanbieders in ons werkgebied nauw overleg gevoerd over het verbeteren van de samenwerking en hoe wij onze expertise optimaal kunnen inzetten om samen te werken aan onze missie: ieder kind blijvend veilig. Dit proces loopt, maar we zijn er nog niet. Enerzijds wordt dat veroorzaakt doordat lokale teams en zorgaanbieders hun eigen dynamiek en tempo hebben in de transformatie van de zorg en dat aanbestedingstrajecten soms veroorzaken dat er geen onderling overleg meer mag worden gevoerd. Anderzijds merken we ook dat de ambtenaren die zich bezighouden met de inkoop van het werk, niet automatisch dezelfde interpretatie geven aan gemaakte afspraken als de beleidsambtenaren die zich bezighouden met de inhoud van het werk. Deze ontwikkelingen vragen blijvende aandacht en inzet van de raad van bestuur en het management.

In 2017 hebben wij geconstateerd dat de doelstelling om in 2019 financieel gezond en stabiel te zijn, nog niet haalbaar is. Er zijn zeker belangrijke stappen gezet in de verbetering van onze processen en ook hebben wij afspraken met de regio's kunnen maken waardoor wij net uit kunnen met het tarief. Dit is echter onvoldoende om te kunnen investeren in innovatie en om gezonde reserves op te bouwen. Daarnaast heeft een toename in het arbeidsverzuim en een toegenomen mobiliteit als gevolg van het aantrekken van de arbeidsmarkt, ertoe geleid dat wij extra kosten hebben moeten maken om geschikte professionals aan te trekken en in te werken.

De zaken die Jeugdbescherming west krijgt zijn zwaarder en complexer geworden en dat heeft gevolgen voor de vitaliteit van medewerkers. Naast het bovengenoemde vitaliteitsbeleid, investeren wij in een gedegen inwerkprogramma en maken wij afspraken met onze partners in de keten over o.a. blijvende betrokkenheid bij zaken (door jeugdteams) en het vernieuwen van het zorgaanbod (door aanbieders van jeugd- en opvoedhulp). Naast de maatregelen om zelf effectiever en efficiënter samen te werken in de keten, hebben wij begin 2018 opnieuw financiële ondersteuning gevraagd aan de TAJ. We hebben eveneens actief bijgedragen aan het landelijke kostprijsonderzoek. Als hiervan de resultaten zijn vastgesteld, zullen wij opnieuw in overleg treden met de gemeenten over het tarief. In alle regio's bieden de inkoopovereenkomsten de ruimte om de tarieven aan te passen aan de uitkomsten van het kostprijsonderzoek.

Financiële analyse van het resultaat van Jeugdbescherming west Zuid-Holland

Het resultaat viel bij elkaar € 0,87 mln lager uit dan begroot.

Door hogere productie- en overige baten (+ € 1,1 mln) en een hogere subsidie voor Veilig Thuis en CIT (+ € 0,85 mln) lagen de totale baten boven begrotingsniveau.

De lasten voor activiteiten en cliënten vielen hoger uit, doordat meer forensische diagnostiek moest worden ingezet (€ 0,23 mln). Door lagere huisvestingslasten (waar tegenover ook minder baten uit onderhuur stonden) bleven de overige bedrijfslasten onder het begrote niveau.

In 2017 zijn de personeelslasten harder gestegen dan de baten, de personeelslasten lagen € 3,0 mln boven begrotingsniveau. Door de onvoorspelbaarheid van de instroom van cliënten dient een bepaald niveau van bezetting aangehouden te worden om te voorkomen dat (wettelijk niet-toegestane) wachtlijsten ontstaan. Daarnaast had en heeft Jeugdbescherming west te maken met een groot verloop van medewerkers en kost het minimaal een halfjaar om medewerkers volledig in te werken en een volledige caseload te laten draaien. Jeugdbescherming west heeft er daarom voor gekozen om extra personeel in te zetten om alle cliënten te kunnen helpen zonder dat de kwaliteit van de dienstverlening er onder lijdt. Het leveren van minder kwaliteit en het laten ontstaan van wachtlijsten levert mogelijk een kostenbesparing op de korte termijn, maar heeft gevolgen voor de certificering en daarmee voor het voortbestaan van de stichting.

Ook in de eerste maanden van 2018 is om die reden extra personeel ingezet, waardoor het resultaat over 2018 onder druk staat.

Het resultaat van 2016 zou zonder de subsidiefrictiekosten en extra dotatie aan de wachtgeldvoorziening – € 0,57 mln hebben bedragen. Uit zowel het reguliere resultaat 2016 als 2017 blijkt dat de tarieven veel te laag zijn om tot een kostendekkende exploitatie te komen. Tot op heden zijn deze negatieve resultaten steeds gecompenseerd door het ministerie van VWS maar de aanvraag in 2018 is de laatste waarbij dat mogelijk is. Alle regio's hebben in het contract 2018 aangegeven de uitkomsten van het lopende kostprijsonderzoek serieus te nemen. Om te komen tot een sobere maar wel op continuïteit gestoelde bedrijfsvoering is naast de toekenning van de aanvraag van € 1,3 mln bij het ministerie van VWS ook een structurele stijging van tarieven noodzakelijk om de gewijzigde activiteiten en marktomstandigheden te kunnen beheersen en onze wettelijke taak te kunnen uitvoeren. De inkoopregio's zijn zich er ook van bewust, dat een financieel gezonde GI essentieel is.

De staat van baten en lasten is beknopt hieronder weergegeven.

	2017	Begroting 2017	2016
	(in € x 1.000)	(in € x 1.000)	(in € x 1.000)
Baten	20.506	18.519	18.346
Subsidie frictiekosten	0	0	3.704
Totale baten	20.506	18.519	22.050
Totale personeelslasten	15.551	12.495	13.645
Doorbelasting	3.390	3.574	3.502
Afschrijvingen	292	308	332
Lasten activiteiten en cliënten	521	289	413
Overige bedrijfslasten	1.996	2.226	2.442
Totale lasten	21.750	18.892	20.334
Saldo van baten en lasten	-1.244	-373	1.716

We zijn nog in ontwikkeling. In de kaderbrief 2016-2017 hebben we de belangrijkste prioriteiten gelegd bij de medewerkers, onze kwaliteit van werken, de sturing van de organisatie en een gezonde financiële huishouding. Deze prioriteiten blijven belangrijk de komende twee jaar. We hebben mooie stappen gezet maar we zijn er nog niet. Om te kunnen meebewegen met de interne en externe dynamiek brengen we extra focus aan op de vitaliteit van onze medewerkers, de kwaliteit van het werk en de samenwerking met onze partners in de keten. Vanuit onze bedoeling en de geschetste ontwikkelingen komen we tot de volgende bijgestelde interne (3) en externe (2) prioriteiten:

1. blijvende aandacht voor onze medewerkers;
2. verdere ontwikkeling van onze methodische werkwijze;
3. stabiliteit voor flexibele en innovatieve zorg voor jeugd;
4. inzet kennis en expertise over de zorgvraag van onze cliënten bij de ontwikkeling van nieuw zorgaanbod
5. verdere ontwikkeling van onze samenwerking met de lokale wijk- en jeugdteams, jeugdbeschermingstafels en de Raad voor de Kinderbescherming.

Drs. A.J. Rotering,
J.A. van der Hulst RA RE
Raad van Bestuur

2 Jaarverslag

Voor u ligt de jaarrekening van 2017. In het hiervoor opgenomen bestuursverslag beschrijft Jeugdbescherming west de resultaten van haar activiteiten in 2017.

2.1 Personeelsontwikkelingen

De personeelsomvang is in 2017 toegenomen met 11,5 fte t.o.v. 2016. M.i.v. 2018 zijn Veilig Thuis en CIT in Zuid-Holland Zuid overgedragen aan de Dienst Gezondheid & Jeugd, hierdoor neemt het aantal fte's weer af met 37.

2.2 Oprichting

De Stichting Jeugdbescherming west Zuid-Holland is opgericht op 1 januari 2003. Naast de Stichting Jeugdbescherming west Zuid-Holland werden met gelijke datum opgericht de Stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering en de Stichting Jeugdbescherming west Haaglanden.

Algemene identificatiegegevens

Stichting Jeugdbescherming west Zuid-Holland
Neherkade 3054
2521 VX Den Haag
Telefoonnummer: 070 308 2999
Nummer Kamer van Koophandel: 41169384
Internet: www.jeugdbeschermingwest.nl

2.3 Doelstelling van de organisatie

Stichting Jeugdbescherming west Zuid-Holland is er voor ouders en kinderen die hulp nodig hebben bij het oplossen van ernstige opvoed- en opgroei problemen. Maar ook voor het beschermen van kinderen die in hun ontwikkeling worden bedreigd. Verder helpt de Stichting veroordeelde jongeren om de draad van hun leven weer op te pakken.

Ouders en opvoeders met wettelijk gezag blijven altijd verantwoordelijk voor een gezonde ontwikkeling van hun kind. Dat is het uitgangspunt. Behoudens voogdij neemt de Stichting die verantwoordelijkheid niet over, maar kan zij gezinnen met problemen wel helpen om oplossingen te vinden.

De opdracht van Jeugdbescherming west Zuid-Holland is vastgelegd in de Jeugdwet. Die wet is mede gebaseerd op het internationale Kinderrechtenverdrag. Het werk van Jeugdbescherming west Zuid-Holland heeft vooral te maken met drie speciale kinderrechten:

- het recht op te groeien in een gezin;
- het recht op ondersteuning door de overheid bij de ontwikkeling naar volwassenheid;
- het recht op ingrijpen door de overheid als de ontwikkeling van het kind ernstig in gevaar is.

2.4 Bestuur

Met ingang van 1 januari 2016 heeft Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering gekozen voor een ander bestuursmodel met een tweehoofdige Raad van Bestuur en geen separate directie.

2.5 Financiële instrumenten

Bij het onderdeel risicomanagement wordt nader ingegaan op de financiële risico's.

2.6 Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht is in 2017 vijf maal in een reguliere vergadering bijeen geweest. In deze vergaderingen heeft de Raad de jaarrekening en –verslag 2016 en de begroting 2018 goedgekeurd.

Daarnaast heeft de Raad van Toezicht in de zomer tijdens een (extra) visiebijeenkomst met de Raad van Bestuur meegedacht over de toekomstige ontwikkelingen en de transformatie van de jeugdzorg en over het risicomanagement van de RvB.

Een afvaardiging van de Raad van Toezicht heeft in de verslagperiode overleg gevoerd met de Ondernemingsraad, in een zgn. Art.24 overleg. Deze overleggen waren algemeen van aard. De auditcommissie

Financiën heeft naast de reguliere bijeenkomsten voorafgaande aan elke Raad van Toezicht eenmaal overleg gevoerd met de accountant over de jaarrekening 2016. De auditcommissie Kwaliteit en Veiligheid heeft overleg gevoerd over o.a. de doorontwikkeling Gezinsgerichte Aanpak, de CIK rapportage en de klachtenprocedure. Daarnaast heeft de commissie overlegd met de Cliëntenraad en met de voorzitters van de Klachtencommissie. De Raad van Toezicht heeft een opleidingsplan met budget vastgesteld voor de komende jaren met o.a. studiedagen en trainingen van de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in de Zorg (NVTZ). Verder heeft een delegatie van de Raad van Toezicht deelgenomen aan het personeelsfeest in november. Gedurende het jaar is een aantal werkbezoeken georganiseerd. Ook voor 2018 zijn meerdere werkbezoeken aan de organisatie gepland.

Begin 2017 heeft de Raad van Toezicht deelgenomen aan een trainingsbijeenkomst "Toezicht op verandervermogen".

De leden van de Raad van Toezicht zijn allen lid van de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in de Zorg.

In 2017 bestond de Raad van Toezicht uit de volgende leden:

Naam	Functie RvT	Functie	Nevenactiviteiten (naast RvT Jeugdbescherming west)	Datum aftreden
Dr. F.J. de Wuffel	Voorzitter, lid remuneratie-commissie	Toezichthouder en interim-bestuurder	Voorzitter RvT Lucas Onderwijs Den Haag; Auditor voor de Accreditatie van Zorgbestuurders vanwege de NVZD	1 mei 2021
Dr. G.M. van den Berg	Lid auditcommissie financiën, lid remuneratie-commissie	Directeur-bestuurder Woningcorporatie De Sleutels	Lid van de Raad van Toezicht van BplusC, bibliotheek & centrum voor kunst en cultuur, in Leiden; Lid bestuur praktijkschool Het Waterland; Bestuurslid stichting Heilige Geest- of Arme Wees- en Kinderhuis	1 januari 2019
Mr. E. Lam	Lid auditcommissie kwaliteiten veiligheid	Advocaat bij Suez Advocaten	Redactielid tijdschrift Jeugdrecht in de Praktijk	1 februari 2019 (opnieuw benoembaar)
Drs. M. Baba	Lid auditcommissie kwaliteiten veiligheid	Directeur Woonbron	Voorzitter European Network for Intercultural Elderly Care (ENIEC); Lid raad van advies Stichting Voortgezet Onderwijs Van Amsterdam (VOVA); Vice-voorzitter afdelingsbestuur D66 Amsterdam; Lid stichtingsbestuur Vrienden van Rutgers	27 augustus 2019 (opnieuw benoembaar)
E.J. Wiebes MSc	Lid auditcommissie financiën	Senior financial executive en adviseur organisatie- en vastgoed-financiering en financiële besturing / -beheer.	Lid RvT IrisZorg; Lid RvT Combinatie Jeugdzorg N.O. Brabant	1 april 2020 (opnieuw benoembaar)

2.7 Risicomanagement

Jeugdbescherming west Zuid-Holland past risicomanagement op verschillende manieren toe. In de primaire processen wordt risicomanagement gebruikt om in kaart te brengen wat er mis kan gaan in het proces wat mogelijk nadelig gevolgen kan opleveren voor de cliënt. De risicosessies worden samen met de proceseigenaren

en een aantal professionals uitgevoerd en geven direct inzicht in de meest kritische processtappen. Voor de grootste risico's worden beheersmaatregelen geformuleerd en eventueel sturingsinformatie ingeregeld. De teams worden hiermee zelf verantwoordelijk voor de beheersing van hun primaire proces. Ook voor de meest kritische ondersteunende processen worden de risico's in kaart gebracht. Dit betreft risico's die van nadelige invloed kunnen zijn op de uitvoering van het primaire proces. Daarnaast wordt de risico-inventarisatie op maat ingezet bij grote projecten.

Calamiteiten, ernstige incidenten en gegrond verklaarde klachten lenen zich goed voor een uitgebreide analyse waarbij gekeken wordt wat de oorzaken zijn van de ontstane situatie. Waar mogelijk worden beheersmaatregelen geformuleerd om herhaling van deze oorzaak te voorkomen of de impact hiervan te verminderen.

Jeugdbescherming west Zuid-Holland streeft er naar dat er op alle niveaus van de organisatie voortdurende aandacht is voor mogelijk (nieuwe) risico's en dat hier op effectieve en aantoonbare wijze op geacteerd wordt. Er wordt een risicostrategie gehanteerd, die gericht is op de continuïteit van de drie stichtingen. Elke twee maanden wordt derhalve een risicotaxatie gemaakt door de Raad van Bestuur samen met de controllers en de bestuurssecretaris. Deze taxatie wordt gedeeld met de Raad van Toezicht.

De volgende financiële risico's zijn te onderkennen:

- **Algemeen**

De belangrijkste financiële risico's waaraan Jeugdbescherming west onderhevig is zijn hieronder weergegeven.

- **Continuïteitsrisico**

Ontslagaanvragen of door het sociaal plan gestimuleerd vertrek leiden voor Jeugdbescherming west Zuid-Holland tot wachtgeldverplichtingen, afkoopsommen en tijdelijke doorbetaling van salarissen zonder dat er werk is. Hierdoor liepen zowel Jeugdbescherming west Zuid-Holland, Haaglanden en Beleid & Bedrijfsvoering een verhoogd risico op een faillissement.

Genomen beheersmaatregelen zijn aanvragen voor een tegemoetkoming in de frictiekosten bij het Ministerie van VWS door Jeugdbescherming west Zuid-Holland. Deze aanvragen zijn in 2015 en 2016 in voldoende mate toegekend. De aanvraag voor de toepassing van wachtgeldregeling 1 is in oktober 2017 gedaan en loopt nog. De verwachting is, dat in het 2^e kwartaal van 2018 de subsidie van het ministerie van VWS voor een bedrag van € 1,3 mln wordt toegekend.

Door de subsidies voor een deel van de frictielasten is een eventueel continuïteitsrisico afgewend. Daarnaast beperken de doorgevoerde reorganisaties het risico op een faillissement nog verder.

Qua liquiditeit zijn er afspraken gemaakt met de drie inkoopregio's over bevoorschotting. De regio Holland-Rijnland bevoorschot maandelijks 1/12 van het budget, van Zuid-Holland Zuid is in januari 2018 € 0,97 mln ontvangen als permanent voorschot. Met de regio Midden-Holland zijn inmiddels ook afspraken gemaakt over bevoorschotting van 3 maanden productie. Drie van de vijf gemeenten heeft dit bedrag reeds overgemaakt. In de maanden mei en juni wordt de afrekening van 2017 verwacht.

Het landelijk uitgevoerde kostprijsonderzoek biedt daarnaast voldoende aanknopingspunten voor tariefsverhogingen in 2018 en komende jaren, waardoor een gezonde bedrijfsvoering mogelijk is. De inkoopregio's zijn zich er ook van bewust, dat een financieel gezonde GI essentieel is. Hiermee is duurzame voortzetting mogelijk zonder afhankelijkheden van derden.

- **Dalende productie en omzet ten opzichte van de contractuele afspraken**

Jeugdbescherming west wordt in een aantal regio's geconfronteerd met een dalende productie, in andere regio's is echter sprake van een stijging. Het risico bestaat, dat bij een dalende productie de begrote baten niet worden behaald.

In de begroting 2017 is zoveel mogelijk uitgegaan van een zo reëel mogelijke productie met een bijbehorend lastenniveau. De bezetting is ultimo 2016 in lijn gebracht met deze voor 2017 begrote productie. Tevens worden de resultaten maandelijks gemonitord, zodat tijdig kan worden bijgestuurd.

- **Complexiteit in nieuwe declaratieproces**

De toenemende complexiteit van declareren bij gemeenten leidt tot vertraging in de uitbetaling van declaraties. Ook de overgang naar het elektronisch berichtenverkeer geeft veel startproblemen zowel aan de kant van Jeugdbescherming west als aan de kant van de gemeenten. Met de verschillende regio's wordt hierover periodiek overlegd en zijn afspraken gemaakt over (tijdelijke) bevoorschotting.

- **Inzet in niet-gecontracteerde woonplaatsen en moeizame incasso.**

Dit risico doet zich voor bij cliënten waarvan de gezagsdrager volgens het woonplaatsbeginsel buiten het betreffende werkgebied van een inkoopcontract is gevestigd.

Door het afzonderlijk moeten afsluiten van contracten met deze gemeenten en afwijkende factureringsprocessen bij de betreffende gemeenten, is het risico aanwezig dat werkzaamheden moeilijk te factureren en incasseerbaar zijn. Dit speelt ook in het geval van "onbekende" cliënten en cliënten met geheime adressen.

Sinds het 4e kwartaal 2015 wordt een actief debiteurenbeheer gevoerd en vindt frequent overleg met de buitenregionale gemeenten plaats.

- **Renterisico**

Het renterisico is beperkt tot eventuele veranderingen in de marktwaarde van langlopende schulden.

- **Liquiditeitsrisico**

Periodiek worden liquiditeitsbegrotingen opgesteld. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. In de liquiditeitsbegrotingen wordt rekening gehouden met beperkte beschikbaarheid van liquide middelen als gevolg van het beperkt aanwezige weerstandsvermogen.

- **Kredietrisico**

Jeugdbescherming west beperkt het kredietrisico door uitsluitend zaken te doen met debiteuren met een hoge kredietwaardigheid. Op balansdatum waren er geen significante concentraties van kredietrisico.

Impact op de resultaten en financiële positie

Er wordt een actief beleid gevoerd om facturen betaald te krijgen. Daarnaast worden maandelijks uitgebreide financiële rapportages opgesteld waarin ook de ontwikkeling van de productie en de liquiditeit zijn opgenomen. De impact op de financiële positie en resultaten wordt daardoor direct zichtbaar, waardoor tijdige bijsturing mogelijk is.

Kwaliteit

Jeugdbescherming west voldoet aan de certificatenormen van het normenkader jeugdbescherming en jeugdreclassering. Deze normen stellen hoge eisen aan de organisatie en aan de medewerkers, m.b.t. de inhoudelijke behandeling, registratie en documentatie van zaken. Begin 2018 heeft een tussentijdse beoordeling plaats gevonden voor het verplichte certificaat voor jeugdbescherming en jeugdreclassering en dit certificaat is voor drie jaar verlengd. Ook het ISO-certificaat voor het Crisis Interventieteam Haaglanden is in 2018 voor drie jaar verlengd.

2.8 Toekomstperspectief

Jeugdbescherming west vervult in de regio's Haaglanden en Zuid-Holland (m.u.v. Rotterdam Rijnmond) de positie van preferred supplier als gecertificeerde instelling, zoals beschreven in de jeugdwet. Het ligt in de lijn der verwachting, dat dit de komende jaren ook zo blijft. Met de verschillende inkoopregio's zijn goede afspraken gemaakt, niet alleen voor 2018, maar ook voor de komende jaren. De verwachting is gerechtvaardigd, dat Jeugdbescherming west ook de komende jaren de door de kinderrechtser opgelegde wettelijke maatregelen blijft uitvoeren in deze regio's. Met de regio's Holland-Rijnland en Zuid-Holland Zuid zijn al contracten afgesloten tot en met respectievelijk 2019 en 2020.

2.9 Informatie over toepassing gedragscodes

Jeugdbescherming west Zuid-Holland past de gedragsregels van de zorginstellingen toe.

2.10 Nevenactiviteiten Raad van Bestuur

Drs. A.J. Rotering, benoemd per 1 mei 2015, heeft zitting in het stichtingsbestuur van Learning Together (onbezoldigd) en is voorzitter stichtingsbestuur stichting pedagogiekontwikkeling 0-7 (onbezoldigd).

J.A. van der Hulst RA RE, benoemd per 1 mei 2016, was Lid Raad van Commissarissen Hooge Raedt Groep (tot 1 juni 2017) en is Lid Raad van Toezicht van Stichting Humanitas Rotterdam en onafhankelijk voorzitter Audit Commissie verdeling van middelen NOC*NSF.

2.11 Bestuursverklaring

De Raad van Bestuur van de Stichting Jeugdbescherming west Zuid-Holland verklaart dat de jaarrekening juist en volledig is, het jaarverslag een getrouw beeld geeft en dat wezenlijke risico's waarmee de Stichting geconfronteerd wordt, beschreven zijn.

Voorzitter Raad van Bestuur

Drs. A.J. Rotering

Lid Raad van Bestuur

J.A. van der Hulst RA RE

Het jaarverslag is op 28 mei 2018 vastgesteld en goedgekeurd.

3 Jaarrekening 2017

3.1 Balans (na resultaatbestemming)

	Ref.	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
ACTIVA		€	€
Vaste activa			
Materiële vaste activa		990.588	1.227.052
Totaal vaste activa	1	990.588	1.227.052
Vlottende activa			
Debiteuren en overige vorderingen	2	3.507.649	4.634.990
Rekening-courant JBw B&B	7	783.745	0
Liquide middelen	3	314.642	540.805
Totaal vlottende activa		4.606.036	5.175.795
Totaal activa		<u>5.596.624</u>	<u>6.402.847</u>
	Ref.	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
PASSIVA		€	€
Eigen Vermogen			
Algemene Reserve		-833.686	10.127
Bestemmingsreserve		101.458	500.500
	4	-732.228	510.627
Voorzieningen	5	1.935.152	2.693.859
Kortlopende schulden			
Crediteuren en overige kortlopende schulden	6	2.618.962	1.830.690
Rekening-Courant Jbw B&B	7	0	1.199.783
Rekening-Courant Jbw Haaglanden	8	1.774.738	167.888
		4.393.700	3.198.361
Totaal passiva		<u>5.596.624</u>	<u>6.402.847</u>

3.2 Staat van baten en lasten

	Ref.	<u>2017</u> €	<u>Begroting 2017</u> €	<u>2016</u> €
Baten				
Baten zorgprestaties	9	19.984.244	17.779.346	17.647.627
Subsidies exclusief WMO en Jeugdwet	10	0	0	4.033.385
Overige baten	11	521.451	739.952	368.672
Totale baten		<u>20.505.695</u>	<u>18.519.298</u>	<u>22.049.684</u>
Lasten				
Personeelslasten	12	15.550.843	12.494.600	13.644.554
Afschrijvingen	13	291.591	307.500	331.885
Lasten activiteiten en cliënten	14	520.538	289.395	413.291
Overige bedrijfslasten	15	1.995.619	2.225.800	2.442.478
Doorbelasting JBw B&B		3.389.959	3.573.704	3.502.148
Totale lasten		<u>21.748.550</u>	<u>18.890.999</u>	<u>20.334.356</u>
Saldo van baten en lasten		<u>-1.242.855</u>	<u>-371.701</u>	<u>1.715.328</u>

Bestemming saldo van baten en lasten over het boekjaar 2017

	<u>2017</u> €	<u>Begroting 2017</u> €	<u>2016</u> €
Mutatie algemene reserve	-843.813	-371.701	1.214.828
Mutatie bestemmingsreserve	-399.042	0	500.500
Totaal mutatie eigen vermogen	<u>-1.242.855</u>	<u>-371.701</u>	<u>1.715.328</u>

3.3 Kasstroomoverzicht over 2017

	Ref.	2017	2016
		€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten			
Bedrijfsresultaat		-1.242.855	1.715.328
Aanpassingen voor:			
- afschrijvingen	13	291.591	331.885
- boekresultaat afstoting vaste activa	1	0	0
- mutaties voorzieningen	5	-758.707	387.308
		-467.116	719.193
Veranderingen in werkkapitaal:			
- vorderingen	2	1.127.341	-3.369.610
- vorderingen/schulden uit hoofde van subsidies		0	0
- kortlopende schulden (excl. schulden aan kredietinstellingen behoudens rekening-courant krediet)	6	788.272	-1.800.774
		1.915.613	-5.170.384
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		205.642	-2.735.863
Mutaties in rekening-courant	7/8	-376.678	1.404.222
		-376.678	1.404.222
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		-171.036	-1.331.641
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			
Investerings materiële vaste activa	1	-55.127	-11.065
Desinvesteringen materiële vaste activa	1	0	229.339
Investerings immateriële vaste activa	1	0	0
Desinvesteringen immateriële vaste activa	1	0	0
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-55.127	218.274
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			
Langlopende schulden		0	0
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		0	0
Mutatie geldmiddelen		-226.163	-1.113.367
Stand geldmiddelen per 1 januari		540.805	1.654.172
Stand geldmiddelen per 31 december		314.642	540.805
Mutatie geldmiddelen	4	-226.163	-1.113.367

3.4 Toelichting op de jaarrekening

3.4.1 Algemeen

Groepsverhoudingen/verbonden partijen

Stichting Jeugdbescherming west Zuid-Holland maakt tezamen met de Stichting Jeugdbescherming west Haaglanden en Stichting Jeugdbescherming west Beleid en Bedrijfsvoering deel uit van één organisatorisch en bestuurlijk verband. Jeugdbescherming west Beleid en Bedrijfsvoering levert diensten aan Jeugdbescherming west Zuid-Holland en Jeugdbescherming west Haaglanden. Jeugdbescherming west Beleid en Bedrijfsvoering sluit namens Jeugdbescherming west Zuid-Holland en Jeugdbescherming west Haaglanden contracten af voor bijvoorbeeld huur van gebouwen en inkoop van goederen en diensten. De drie stichtingen vormen een fiscale eenheid voor de BTW. Een separate geconsolideerde jaarrekening wordt gemaakt door Jeugdbescherming west Beleid en Bedrijfsvoering.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn voor de Jaarverslaggeving Hoofdstuk 640, Organisatie-zonder-winststreven.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaten zijn gebaseerd op historische kosten, tenzij anders vermeld in de verdere grondslagen.

Continuïteitsveronderstelling

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling. Bij de waardering van activa en passiva van Jeugdbescherming west Beleid en Bedrijfsvoering wordt uitgegaan van de veronderstelling dat de activiteiten duurzaam worden gecontinueerd in 2018 en de jaren erna. Voor het jaar 2018 zijn de contracten met de regio's in Zuid-Holland en Haaglanden inmiddels gesloten. Voor Holland-Rijnland en Zuid-Holland Zuid lopen de contracten door tot en met respectievelijk 2019 en 2020. De Raad van Bestuur heeft er alle vertrouwen in dat gezien de huidige positie in de markt ook vanaf 1 januari 2019 gunning verkregen wordt voor Midden-Holland en de regio Haaglanden. Deze regio's hebben de intentie ook uitgesproken bij Jeugdbescherming west te blijven inkopen. De inkoopregio's zijn zich er ook van bewust, dat een financieel gezonde GI essentieel is.

Het landelijk uitgevoerde kostprijsonderzoek biedt bovendien voldoende aanknopingspunten voor tariefsverhogingen in 2018 en komende jaren, waardoor een gezonde bedrijfsvoering mogelijk is, hiermee is duurzame voortzetting mogelijk zonder afhankelijkheden van derden.

Daarnaast wordt eind mei uitsluitend verwacht over de subsidie voor frictiekosten van het ministerie van VWS voor een bedrag van € 1,3 mln.

Qua liquiditeit zijn er in 2018 afspraken gemaakt met de inkoopregio's over bevoorschotting, waardoor de liquiditeit niet in gevaar komt. Waar nodig wordt binnen het concern liquiditeitssteun verleend, vereffening hiervan vindt periodiek plaats, waarbij het uitgangspunt zo kort mogelijk is (zie ook de treasuryfunctie binnen het concern).

Stelselwijziging

Conform de gehanteerde modeljaarrekening van het Ministerie van VWS zijn de apparaatslasten, lasten ICT en overige lasten opgenomen onder de overige bedrijfslasten. De overige huisvestingslasten en de bijzondere baten en lasten zijn nu onderdeel van de overige lasten.

Vergelijking met voorgaand jaar

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar. Er hebben zich gedurende het verslagjaar geen schattingswijzigingen voorgedaan.

Vergelijking met de begroting

De in de jaarrekening opgenomen begrotingscijfers zijn gebaseerd op de op 28 november 2016 door de Raad van Bestuur vastgestelde en door de Raad van Toezicht goedgekeurde begroting 2017.

Jeugdbescherming west voert slechts bij uitzondering begrotingswijzigingen door. Afwijkende realisaties en prognoses worden in de rapportages en jaarrekening verklaard als verschillen t.o.v. de begroting.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. Jeugdbescherming west heeft in het verleden nog geen gebruik gemaakt van financiële derivaten en is dit ook niet voornemens te gaan doen.

In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het desbetreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de 'Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen'.

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost. In het jaarverslag is het beleid opgenomen ten aanzien van financiële risico's.

Treasuryfunctie binnen het concern

De rekening-courant verhouding tussen de drie stichtingen wordt gedurende het jaar zo laag mogelijk gehouden. Waar nodig wordt tijdelijk gebruik gemaakt van elkaars liquiditeit, vereffening vindt periodiek plaats en zodra dit mogelijk is.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Activa en passiva

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de geamortiseerde kostprijs.

Toelichtingen op posten in de balans, resultatenrekening en kasstroomoverzicht zijn in de jaarrekening genummerd.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten.

Rentelasten gedurende de bouw worden niet geactiveerd.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende posten worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de nominale waarde. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid. De voorziening debiteuren wordt bepaald op basis van het toekennen van een percentage naar aantal dagen openstaand.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum aanwezig zijn en waarvan de hoogte redelijkerwijs kan worden geschat. De berekeningwijze voor specifieke voorzieningen wordt hieronder per voorziening toegelicht. De voorzieningen worden waar nodig tegen contante waarde (disconteringsvoet van 0,54%) gewaardeerd.

Voorziening jubileumgratificaties

Deze voorziening is opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden. De voorziening is afhankelijk van de ingeschatte blijfkans en gemiddelde salarisstijging. De werkelijke jubilea-uitkeringen worden ten laste van deze voorziening gebracht. De voorziening is gewaardeerd tegen contante waarde (disconteringsvoet van 0,54%).

Voorziening wachtgeld

De voorziening wachtgeld is gevormd voor de lopende verplichtingen voor uitkeringslasten na ontslag. De voorziening is berekend vanaf het moment van ontslag voor een uitkeringsduur van maximaal 63 maanden en is verlaagd o.b.v. de gemiddelde baanvindduur per leeftijdsklasse volgens het CBS. Tevens is er rekening gehouden met latere ingang van de wettelijke pensioendatum. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorziening verlieslatende contracten

Voor huurkosten van panden die geheel of gedeeltelijke leeg staan en die niet kunnen worden gedekt uit de productieopbrengsten, wordt een voorziening gevormd voor de resterende looptijd van het contract. De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

De kortlopende schulden en overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. De betreffende openstaande schulden hebben allen een resterende looptijd van maximaal 1 jaar.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Bij de bepaling van het exploitatieresultaat gelden de volgende beginselen: lasten (en baten) zijn toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Baten

De baten bestaan uit baten voor uitgevoerde maatregelen, subsidies, ontvangen doorbelastingen, overige baten en de aan het boekjaar toe te rekenen rentebaten van liquide middelen.

Lasten

Pensioenen

Jeugdbescherming west heeft voor haar werknemers een toegezegd-pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat vanaf 2006 gebaseerd is op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Jeugdbescherming west. Tot 2006 is het pensioen gebaseerd op het eindloon. De verplichtingen, die voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Zorg en Welzijn. Jeugdbescherming west betaalt hiervoor premies waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat. Naar de stand van ultimo februari 2018 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 101,6%. (bron: website www.pfzw.nl, 15 maart 2018).

De financiële positie van PFZW was eind 2017 onvoldoende. Zolang een pensioenfonds onvoldoende reserves heeft, is een zogenoemd herstelplan van kracht. In dat plan laat het fonds zien hoe het in een periode van 10 jaar de financiële positie kan herstellen. Het plan gaat uit van berekeningen die moeten voldoen aan de regels van toezichthouder De Nederlandsche Bank (DNB). Ieder jaar wordt het plan geactualiseerd en ter goedkeuring voorgelegd aan DNB. PFZW heeft in maart 2018 een geactualiseerd herstelplan ingediend. Volgens dat plan kan PFZW in het jaar 2027 voldoen aan de wettelijke eisen voor de reserves. De dekkingsgraad die PFZW dan bereikt moet hebben, bedraagt 124,8%. Volgens het plan zijn pijnlijke maatregelen zoals een verlaging van de pensioenen niet nodig om tijdig te herstellen. Maar als de economische omstandigheden slechter zijn dan waarmee in het plan rekening is gehouden, kunnen verdere maatregelen toch nog nodig zijn.

Per 1 januari 2016 gelden nieuwe regels voor pensioenfondsen. Op 31 december 2023 moet de dekkingsgraad minimaal 123% zijn. Het pensioenfonds verwacht hieraan te kunnen voldoen en voorziet geen noodzaak voor de aangesloten instellingen om extra stortingen te verrichten of om bijzondere premieverhogingen door te voeren. Jeugdbescherming west heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Jeugdbescherming west heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar als lasten in de jaarrekeningen verantwoord en er is dan ook geen voorziening voor pensioenen gevormd.

Doorbelastingen

De kosten van Jeugdbescherming west Beleid & bedrijfsvoering worden aan de stichtingen Jeugdbescherming west Haaglanden en Zuid-Holland doorbelast conform de in de begroting 2017 vastgestelde systematiek. Deze doorbelasting is gebaseerd op het begrote budget per stichting.

Bijzondere baten en lasten

Onder bijzondere baten en lasten worden verstaan baten en lasten, die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die duidelijk te onderscheiden zijn van de activiteiten in het kader van gewone bedrijfsuitoefening. Het merendeel van deze lasten betreffen frictielasten als gevolg van de transitie van de jeugdzorg.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode.

Waarderingsgrondslagen WNT

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de stichting zich gehouden aan de Beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van deze jaarrekening gehanteerd.

3.4.2 Toelichting op de onderscheiden posten van de balans

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
1 Vaste activa		
Materiële vaste activa		
Verbouwingen en installaties	990.588	1.227.052
	<u>990.588</u>	<u>1.227.052</u>

	Verbouwingen & installaties
Boekwaarde per 1 januari	1.227.052
Bij: investeringen	55.127
Af: investeringssubsidies	0
Af: afschrijvingen	-291.591
Af: bijzondere waardeverminderingen	0
Bij: terugname bijzondere waardeverminderingen	0
Af: terugname geheel afgeschreven activa	0
Af: desinvesteringen	0
Boekwaarde per 31 december	990.588

Aanschafwaarde	2.989.629
Cumulatieve waardeverminderingen	0
Cumulatieve afschrijvingen	-1.999.041
Boekwaarde per 31 december	990.588

Afschrijvingspercentage	10%
-------------------------	-----

2 Debiteuren en overige vorderingen

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Debiteuren	437.560	200.623
Debiteuren inkoopregio	0	0
Voorziening dubieuze debiteuren	-19.500	-15.400
<i>Subtotaal debiteuren</i>	<i>418.060</i>	<i>185.223</i>
Vooruitbetaalde kosten	127.473	0
Nog te ontvangen	0	3.017.273
Nog te factureren	381.943	68.346
Waarborgsommen	3.000	0
Ontvangen voorschotten	2.574.524	1.363.334
Voorschotten personeel	45	365
Vorderingen terzake pensioenen	0	0
Overige vorderingen	2.604	449
Saldo 31 december	3.507.649	4.634.990

De openstaande debiteuren hebben voornamelijk te maken met vorderingen op buitenregionale gemeenten. Gezien het risico op oninbaarheid van deze laatste vorderingen is een voorziening getroffen. De voorziening wordt globaal bepaald; aan de hand van de ouderdom wordt een bepaald percentage als oninbaar beschouwd.

De te ontvangen voorschotten hebben te maken met de afrekening 2017 voor Holland Rijnland en Zuid-Holland Zuid.

3 Liquide middelen

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Betaalrekeningen	303.773	29.823
Spaarrekeningen	10.000	510.000
Kassen	1.369	982
Saldo 31 december	314.642	540.805

De daling van de liquide middelen heeft te maken met de reorganisatie en de daaruit voortvloeiende betalingen voor wachtgeld, e.d. De liquide middelen zijn vrij besteedbaar, er is geen sprake van kredietfaciliteiten.

4 Eigen vermogen

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Algemene reserve	-833.686	10.127
Bestemmingsreserve	101.458	500.500
Saldo 31 december	<u>-732.228</u>	<u>510.627</u>

Verloopoverzicht eigen vermogen:

Algemene reserve

	saldo per 1 januari	resultaat-bestemming	overige mutaties	saldo per 31 december
Het verloop is als volgt weer te geven				
Algemene reserve	10.127	-843.813	0	-833.686
Totaal algemene reserve	10.127	-843.813	0	-833.686

Bestemmingsreserve

	saldo per 1 januari	resultaat-bestemming	overige mutaties	saldo per 31 december
Het verloop is als volgt weer te geven				
FFP/GGA	500.500	-399.042	0	101.458
Totaal bestemmingsreserve	500.500	-399.042	0	101.458

Naar aanleiding van de doorontwikkeling GGA is de Raad van Bestuur verplichtingen aangegaan naar personen en externe partijen voor 2017 t/m 2019. Deze kosten zullen voor deze periode gemaakt worden naast de reguliere innovatie- en scholingsinspanning. Door het vormen van een bestemmingsreserve wordt de financiering veiliggesteld.

5 Voorzieningen

	<u>31-12-2017</u>	<u>31-12-2016</u>
	€	€
Jubileumgratificaties	218.400	261.100
Wachtgeld	793.952	1.256.759
Verlieslatende contracten	922.800	1.176.000
Totaal voorzieningen	<u>1.935.152</u>	<u>2.693.859</u>

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	saldo per 1 januari	dotatie	onttrekking	vrijval	saldo per 31 december
Voorziening jubileumgratificaties	261.100	0	-39.619	-3.081	218.400
Voorziening wachtgeld	1.256.759	64.780	-395.141	-132.446	793.952
Voorziening verlieslatende contr.	1.176.000	0	-235.475	-17.725	922.800
Totaal voorzieningen	2.693.859	64.780	-670.235	-153.252	1.935.152

De voorziening jubileumgratificaties is bepaald voor iedere medewerker die 10 of meer jaren in dienst is ten behoeve van de te betalen gratificaties bij 12,5, 25, 30 en 40 dienstjaren.

De voorziening wachtgeld is gebaseerd op de in de CAO opgenomen wachtgeldregeling I.

Voor huurkosten van panden die geheel of gedeeltelijk leeg staan en die niet kunnen worden gedekt uit de productiebaton, is een voorziening gevormd voor de resterende looptijd van het contract.

De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde. Op dit moment is er alleen sprake van een voorziening betreffende het huurpand in Dordrecht.

Kortlopend deel van de voorzieningen (< 1 jr)	630.246
Langlopend deel (>1 jr)	1.304.906
Waarvan langer dan 5 jr	138.700

6 Crediteuren en overige kortlopende schulden

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Crediteuren	557.137	127.996
Belastingen en sociale premies	810.051	709.854
Verlofschuld	429.300	514.100
Reservering vakantietoelage	347.849	404.912
Schulden terzake pensioenen	2.117	18.894
Nog te betalen salarissen	41.516	28
Overige kortlopende schulden	430.992	54.906
Saldo 31 december	<u>2.618.962</u>	<u>1.830.690</u>

Vanaf 2017 lopen de betalingen van crediteuren niet meer via Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering, maar via de stichting waar de kosten thuis horen. Voorheen werden alleen pupillkosten rechtstreeks via de uitvoerende stichting betaald. Hierdoor is er ultimo 2017 sprake van een toegenomen crediteurenstand.

De overige kortlopende schulden bestaan voornamelijk uit nog te betalen lasten.

7 Rekening-courant JBw B&B

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Saldo 1 januari	1.199.783	-36.551
Saldo mutaties	-1.983.528	1.236.334
Saldo 31 december	<u>-783.745</u>	<u>1.199.783</u>

8

Rekening-courant JBw Haaglanden

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Saldo 1 januari	167.888	0
Saldo mutaties	1.606.850	167.888
Saldo 31 december	<u>1.774.738</u>	<u>167.888</u>

Voor de rekening-courant zijn geen zekerheden gesteld en wordt geen rente berekend. De rekening-courant verhoudingen tussen de stichtingen worden periodiek vereffend.

3.4.3 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Niet in de balans opgenomen huurverplichtingen

Panden waar Jeugdbescherming west Zuid-Holland gebruik van maakt, worden gehuurd door Stichting Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering, die de kosten doorbelast aan de gebruiker. Het bedrag aan jaarlijkse huurverplichtingen bedraagt € 1,08 mln met een gemiddelde resterende looptijd van 25 maanden per 31 december 2017. Voor het verlieslatende deel van de contracten is een voorziening gevormd in de stichting Jeugdbescherming west Zuid-Holland.

Toepassing wachtgeldregeling

N.a.v. een uitspraak van de rechtbank is wachtgeldregeling I van toepassing voor de jeugdzorg. Derhalve is sinds 2016 in de jaarcijfers uitgegaan van wachtgeldregeling I. Voor de extra wachtgeldverplichtingen in Jeugdbescherming west Zuid-Holland loopt een extra aanvraag bij het ministerie van VWS.

Garantstelling dienstjaren van overgenomen medewerkers

Jeugdbescherming west Zuid-Holland heeft zich tegenover drie organisaties garant gesteld voor de vergoeding bij ontslag voor bij haar gerealiseerde dienstjaren van medewerkers die per 31 december 2014 zijn overgegaan naar die drie organisaties. Dit is van toepassing op de werknemers, die in de jaren 2015-2017 bij hun nieuwe werkgever worden ontslagen door een reorganisatie als gevolg van de 5% jaarlijkse korting volgens het RTA 2014.

Vennootschapsbelastingplicht

Door de invoering van de Jeugdwet met ingang van 1 januari 2015, zijn gemeenten verantwoordelijk voor de organisatie van jeugdzorg/-hulp aan haar minderjarige inwoners. Hiertoe sluiten gemeenten contracten af met de diverse aanbieders van jeugdzorg/-hulp. Voor de jeugdzorginstelling zelf kan de wijziging van subsidiebekostiging (tot 2015) naar bekostiging op contractbasis (vanaf 2015) tot het risico van (gedeeltelijke) vennootschapsbelastingplicht leiden. Jeugdzorginstellingen kunnen (en konden overigens) niet zondermeer een beroep doen op de subjectieve "zorgvrijstelling" van de Wet op de Vennootschapsbelasting (VPB).

Oorzaak van deze eventuele vennootschapsbelastingplicht ligt in het feit dat jeugdzorginstellingen veelal geen beroep meer kunnen doen op het zogenaamde 'subsidie-besluit', omdat niet meer wordt voldaan aan de bijbehorende voorwaarden. Daardoor kunnen jeugdzorginstellingen (meestentijds stichtingen) in beginsel een onderneming in fiscale zin drijven met vennootschapsbelastingplicht (al dan niet partieel) tot gevolg. Eenmaal vennootschapsbelastingplichtig is voor deze instellingen vervolgens van belang of er nog andere mogelijkheden c.q. vrijstellingen zijn om (gedeeltelijke) vennootschapsbelastingplicht te voorkomen.

Momenteel vindt op landelijk niveau overleg plaats tussen onder meer het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, het Ministerie van Veiligheid & Justitie, het Ministerie van Financiën en sectorale belangenbehartigingsorganisaties ten aanzien van de hierboven geschetste fiscale problematiek. Over de eventuele uitkomsten van dit overleg, meer in het bijzonder of en onder welke voorwaarden vennootschapsbelastingplicht kan worden afgewend, is thans nog niets inhoudelijks bekend. Om voornoemde reden heeft Jeugdbescherming west Zuid-Holland geen rekening gehouden met een eventuele belastingplicht in de jaarrekening.

3.4.4 Toelichting op de onderscheiden posten van de staat van baten en lasten

14 Baten zorgprestaties

	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
Baten jeugdwet	14.868.961	13.514.989	13.683.109
Subsidie Veilig Thuis	4.192.943	3.267.857	3.067.857
Subsidie CIT, Zuid-Holland Zuid	922.340	996.500	608.259
Baten zorgbemiddeling	0	0	116.600
Baten JPT, via Serviceorganisatie	0	0	171.802
	<u>19.984.244</u>	<u>17.779.346</u>	<u>17.647.627</u>

Jeugdbescherming west Zuid-Holland heeft ook maatregelen uitgevoerd voor de Stichting Jeugdbescherming west Haaglanden en andersom heeft dit ook plaats gevonden. In de bijlage bij de jaarrekening is de verantwoording aan de drie inkoopregio's opgenomen. Het aantal maatregelen lag in 2017 met name in Midden-Holland en Zuid-Holland Zuid hoger dan begroot.

In de begroting 2017 was voorzichtigheidshalve nog niet uitgegaan van de hogere subsidieaanvraag voor Veilig Thuis.

De zorgbemiddelaars zijn in dienst van Jeugdbescherming west Haaglanden. De baten en bijbehorende salarislasten zijn in 2017 daar opgenomen.

15 Subsidies exclusief WMO en Jeugdwet

	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
Subsidies gemeenten	0	0	315.915
Subsidie VWS, frictiekosten	0	0	3.704.000
V&J, e-learning	0	0	13.470
	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>4.033.385</u>

16 Overige baten

	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
Detacheringen	165.357	0	54.241
Doorberekeningen aan derden	700	0	58.332
Pro Juventute, doorontwikkeling GGA	92.000	0	0
Pro Juventute, pupilkosten	20.000	0	30.000
Baten onderhuur	240.976	739.952	226.099
Overige baten	2.418	0	0
	<u>521.451</u>	<u>739.952</u>	<u>368.672</u>

Onderhuur vindt plaats voor een deel van het pand in Dordrecht, waardoor leegstand kan worden voorkomen. In de begroting was uitgegaan van hogere huurlasten en een hogere onderhuur. Van Pro Juventute zijn bijdragen ontvangen voor de doorontwikkeling GGA en voor de pupilkosten.

12 Directe personeelslasten

	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
Salarislasten eigen personeel	9.441.945	11.868.900	9.380.021
Sociale lasten	1.575.840	0	1.592.370
Pensioenpremies	930.267	0	937.907
<i>Andere personeelslasten:</i>			
Arbokosten	4.769	0	1.446
Opleidingslasten	132.153	235.000	87.637
Coaching & reïntegratie	1.150	0	638
Werving & selectie	787	0	0
Overige personeelslasten	273.446	99.700	244.442
<i>Subtotaal</i>	<u>412.305</u>	<u>334.700</u>	<u>334.163</u>
Inhuur	3.190.486	291.000	1.400.093
Totale personeelslasten	<u>15.550.843</u>	<u>12.494.600</u>	<u>13.644.554</u>

De personeelslasten lager hoger dan begroot door verloop van personeel. Nieuw personeel kan niet gelijk een volledige caseload draaien, waardoor tijdelijk extra mensen nodig zijn. Daarnaast lag de productie in met name Holland Midden en Zuid-Holland Zuid hoger.

Van de opleidingslasten was een deel decentraal begroot, maar liep de realisatie via Jeugdbescherming west Beleid & Bedrijfsvoering. Onder de overige personeelslasten zijn afkooptommen voor afgesloten VSO's opgenomen.

Aantallen FTE	31-12-2017	31-12-2016	verschil
Leidinggevend	9,50	9,12	0,38
Uitvoerend	139,34	132,85	6,49
Gedragswetenschappers & vertrouwensartsen	14,29	12,26	2,03
Secretarieel/receptie	24,80	22,14	2,66
	<u>187,93</u>	<u>176,37</u>	<u>11,56</u>

In de totale 187,93 fte per 31 december 2017 is 36,97 fte begrepen van personeel, dat de organisatie per 1 januari 2018 heeft verlaten.

13 Afschrijvingen

	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
Verbouwingen en installaties	291.591	307.500	331.885
	<u>291.591</u>	<u>307.500</u>	<u>331.885</u>

14 Lasten activiteiten en cliënten

	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
Bijzondere uitgaven	63.653	31.100	44.959
Forensische diagnostiek	322.865	77.800	232.331
Tolkkosten	35.834	63.995	36.771
Ziektekosten	98.186	116.500	99.230
	<u>520.538</u>	<u>289.395</u>	<u>413.291</u>

Met name de kosten voor forensische diagnostiek (vnl. door verzoeken van de rechtbank) zijn fors gestegen. Deze kosten passen niet in de huidige tariefstelling.

15 Overige bedrijfslasten

	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
Algemene lasten	1.459.112	1.131.900	1.895.035
Onderhoud en energielasten:			
Energie en water	0	0	13
- Energielasten gas	0	0	0
- Energielasten stroom	304	0	0
- Energie transport en overig	976	0	0
- Water	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<u>1.280</u>	<u>0</u>	<u>13</u>
Huur & servicelasten	535.227	1.093.900	547.430
Totaal overige bedrijfslasten	<u>1.995.619</u>	<u>2.225.800</u>	<u>2.442.478</u>

Tegenover de lagere huur & servicelasten stonden ook lagere baten uit onderhuur.

Specificatie algemene lasten:

Apparaatslasten

	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
Vervoerslasten	464.518	402.300	477.021
Overige apparaatslasten	23.254	0	19.813
	<u>487.772</u>	<u>402.300</u>	<u>496.834</u>

ICT

	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
Onderhoud en aanschaf ICT	13.899	0	39
Licenties	57.540	0	37.399
	<u>71.439</u>	<u>0</u>	<u>37.438</u>

De lasten voor ICT hebben betrekking op systemen voor Veilig Thuis en het CIT.

Overige lasten

	2017	Begroting 2017	2016
	€	€	€
Belastingen, heffingen & verzekering	27.242	32.850	21.182
Overige locatielasten	309.105	261.100	233.166
Doorbelasting projecten	491.042	372.750	0
Mutatie voorz dubieuze debiteuren	3.827	0	-32.600
Overige lasten	92.885	62.900	127.535
Mutatie voorziening wachtgeld	-67.666	0	779.766
Mutatie voorziening verl.contr	-17.725	0	46.288
Boekverlies desinvesteringen	0	0	229.338
Baten/Lasten voorgaande jaren	61.191	0	-43.912
	<u>899.901</u>	<u>729.600</u>	<u>1.360.763</u>

In de doorbelasting van de projecten zijn de lasten voor de doorontwikkeling GGA opgenomen. In de baten/lasten voorgaande jaren is ondermeer een correctie op de afrekening Holland Rijnland opgenomen.

3.4.5 Overige toelichtingen

Per 1 januari 2013 is de WNT ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op Jeugdbescherming west van toepassing zijnde regelgeving.

De WNT stelt een maximum aan de bezoldiging van topfunctionarissen in de publieke en semipublieke sector. De algemene bezoldigingsnorm van de WNT bedraagt na indexering voor 2017: € 181.000. Voor Jeugdbescherming west is de de Regeling bezoldigingsmaxima topfunctionarissen zorg- en jeugdhulpsector van toepassing. Aan de hand van deze regeling is door de Raad van Toezicht vastgesteld dat klasse II van toepassing is, met een bezoldigingsnorm van € 121.000. Voor dienstverbanden afgesloten voor 1 januari 2016 is het overgangsrecht van toepassing. Het maximum hiervan is gesteld op € 170.578 (klasse F).

Voor toezichthouders (RvT) geldt een afzonderlijke norm. De interne bezoldigingsnorm voor 2017 voor de leden van de Raad van Toezicht is gesteld 7,5% van het bezoldigingsmaximum behorend bij klasse II voor de voorzitter en 5% voor de leden van de Raad van Toezicht.

De bezoldigingsbedragen zijn exclusief omzetbelasting. Ingeval het dienstverband korter dan een jaar en/of in deeltijd is, dient de bezoldigingsnorm naar rato te worden herrekend.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking

Naam topfunctionaris:	A.J. Rotering	J.A. van der Hulst RA RE
Functiegegevens	Voorzitter RvB	Bestuurder
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1-31/12	1/1-31/12
Uren p/w	40	40
Omvang dienstverband (in fte)	1	1
Gewezen topfunctionaris	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking	ja	ja
Individueel WNT-maximum	170.578	121.000
Bruto beloning	143.747	109.305
Belastbare onkostenvergoeding	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	11.870	11.695
Subtotaal	155.617	121.000
Onverschuldigd betaald bedrag	0	0
Totaal bezoldiging	155.617	121.000
Gegevens 2016		
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1/1-31/12	1/5-31/12
Uren p/w	40	40
Omvang dienstverband (in fte)	1	1
Bruto beloning	143.949	68.295
Belastbare onkostenvergoeding	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	11.051	7.367
Totaal bezoldiging 2016	155.000	75.663

1b. Toezichthoudende topfunctionarissen

Naam	F.J. de Wuffel	G.M. van den Berg	E. Lam	M. Baba	E.J. Wiebes
Functiegegevens	voorzitter	lid	lid	lid	lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12
Individueel WNT-maximum	18.150	12.100	12.100	12.100	12.100
Beloning	9.075	6.050	6.050	6.050	6.050
Belastbare onkostenvergoeding	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0
Subtotaal	9.075	6.050	6.050	6.050	6.050
Onverschuldigd betaald bedrag	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	9.075	6.050	6.050	6.050	6.050
Gegevens 2016					
Aanvang en einde functievervulling 2016	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/1-31/12	1/4-31/12
Beloning	9.000	6.000	6.000	6.000	4.500
Belastbare onkostenvergoeding	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2016	9.000	6.000	6.000	6.000	4.500

3.5 Bestemming van het saldo van baten en lasten over het boekjaar 2016

De jaarrekening 2016 is vastgesteld in de vergadering van de Raad van Toezicht gehouden op 22 mei 2017. De Raad van Toezicht heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

3.6 Voorstel bestemming saldo van baten en lasten over het boekjaar 2017

Het voorstel bestemming saldo van baten en lasten resultaatbestemming is als volgt:

	2017
Bestemming van het saldo	€
Algemene reserve	-843.813
Bestemmingsreserve GGA/FFP	-399.042
Totaal resultaatbestemming	-1.242.855

3.7 Gebeurtenissen na balansdatum

Er is geen sprake van significante gebeurtenissen na balansdatum welke impact hebben op de situatie per balansdatum.

Ondertekening van de jaarrekening

Den Haag, 28 mei 2018

Was getekend

Bestuurder

Drs. A.J. Rotering;

J.A. van der Hulst RA RE

Was getekend

Raad van Toezicht

Dhr. dr. F.J. de Wuffel;

Mevr. dr. G.M. van den Berg;

Dhr. E.J. Wiebes MSc;

Mevr. mr. E. Lam;

Dhr. drs. M. Baba

Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

De controleverklaring van de onafhankelijk accountant is opgenomen op de volgende pagina.

Aan de raad van toezicht en de raad van bestuur van
Jeugdbescherming west Zuid-Holland

INFO@VERSTEGENACCOUNTANTS.NL

WWW.VERSTEGENACCOUNTANTS.NL

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

A. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Jeugdbescherming west Zuid-Holland te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in de jaarstukken opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Jeugdbescherming west Zuid-Holland per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende *RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven*, en de bepalingen van en krachtens de *Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)*.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Jeugdbescherming west Zuid-Holland zoals vereist in de *Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO)* en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de *Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA)*.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materiële onzekerheid over de continuïteit

Wij vestigen de aandacht op het onderdeel 'continuïteitsveronderstelling' in de toelichting (paragraaf 3.4) van de jaarrekening, waarin uiteengezet is dat de stichting afhankelijk is van de wederzijdse liquiditeitssteun binnen het concern en de bereidwilligheid van de inkoopregio's om de contractering te blijven continueren en tariefsverhogingen door te voeren. Deze condities duiden op het bestaan van een onzekerheid van materieel belang op grond waarvan gereede twijfel zou kunnen bestaan over de continuïteitsveronderstelling van de stichting. Ons oordeel is niet aangepast als gevolg van deze aangelegenheid.

B. Verklaring over de in de jaarstukken opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de jaarstukken andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- het jaarverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de *Nederlandse Standaard 720*. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het jaarverslag in overeenstemming met *RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven*.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende *RJ-Richtlijn 640 Organisaties-zonder-winststreven* en de *WNT*.

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd.

Dordrecht, 28 mei 2018

Versteegen accountants en adviseurs B.V.,

was getekend,
drs. F. van der Plaat RA

4 BIJLAGEN

4.1 Verantwoording Holland-Rijnland

	Jeugdbescherming west Zuid-Holland	Jeugdbescherming west Haaglanden	totaal
Uitgevoerde maatregelen	4.537.157	219.173	4.756.330
LET-zaken	26.685		26.685
Zorgbemiddeling		81.600	81.600
Instemmingsverklaringen/plaatsingen gesl.jz		122.611	122.611
	4.563.842	423.384	4.987.226
Af te rekenen 2016, stand 1-1			530.548
Correctie afrekening			26.779
Ontvangen voorschotten 2017			4.300.000
			4.857.327
Saldo (te ontvangen)			-129.900

4.2 Verantwoording Midden-Holland

	Jeugdbescherming west Zuid-Holland	Jeugdbescherming west Haaglanden	totaal
Uitgevoerde maatregelen	3.429.124	62.767	3.491.891
Advies en consult	10.022		10.022
Inzet jeugdbeschermingstafel	835		835
LET-zaken	5.749		5.749
Zorgbemiddeling		35.000	35.000
Instemmingsverklaringen/plaatsingen gesl.jz		87.296	87.296
	3.445.730	185.063	3.630.793
Saldo 2016			-29.533
Afrekening voorgaande jaren per saldo			29.533
Betaalde facturen 2017			3.043.042
			3.043.042
Openstaande facturen 2017			-565.274
Nog te factureren			-22.477
Saldo (te ontvangen)			-587.751

4.3 Verantwoording Zuid-Holland Zuid

	Jeugdbescherming west Zuid-Holland	Jeugdbescherming west Haaglanden	totaal
Uitgevoerde maatregelen	5.808.281	17.869	5.826.150
Instemmingsverklaringen/plaatsingen gesl.jz		119.718	119.718
Subsidie Veilig Thuis, transformatieplan	4.202.588		4.202.588
Terug te betalen subsidie VT	-9.645		-9.645
Subsidie Crisisdienst jeugdigen	996.991		996.991
Terug te betalen subsidie CIT	-74.651		-74.651
	10.923.564	137.587	11.061.151
Afrekening 2015			142.567
Instemmingsverklaringen 2016			-87.799
Te ontvangen maatregelen/subsidie over 2016			-1.411.160
Beginstand 2017 (te ontvangen)			-1.356.392
Afgerekend 2015			-142.567
Afgeboekt inst.verkl 2016 (naar jeugdteams)			20.975
Voorlopige afrekening 2016			1.002.821
Voorschotten en declaraties 2017			9.024.866
Ontvangen in 2017			9.906.095
Saldo (te ontvangen)			-2.511.448